

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

«Ο επιστημονικός λόγος περιέχει θεωρία, τεχνική και πρακτική»
Λουί Αλτουσέρ, Θέσεις

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΑΣ

Το τελευταίο διάστημα έχει ανοίξει στη σχολή η συζήτηση για την αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών. Πιο συγκεκριμένα, η επιτροπή προπτυχιακών σπουδών εισηγήθηκε μια πρόταση αλλαγής προς τη γενική συνέλευση της σχολής, πρόταση που διαμορφώθηκε μετά από συζητήσεις περίπου ενός χρόνου. Συζητήσεις για τις οποίες είχαν ενημερωθεί και συμμετείχαν μόνο οι παρατάξεις ΔΑΠ και ΠΑΣΠ από τον φοιτητικό σύλλογο. Θεωρούμε πως δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι δεν ενημερώθηκαν οι υπόλοιπες παρατάξεις (ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ, ΠΚΣ, ΕΑΑΚ, Αγ. Κινήσεις) και συνολικά ο φοιτητικός σύλλογος, όπως επίσης ότι δεν έχουν φανεί πουθενά τα πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής. Επιπλέον οι ΔΑΠ, ΠΑΣΠ οι οποίες ήταν ενήμερες, έκριναν σκόπιμο να μην αναφέρουν το ζήτημα στη γενική συνέλευση του φοιτητικού συλλόγου, αποδεικνύοντας για άλλη μια φορά πως είναι οι παρατάξεις που είναι κοντά και ενημερώνουν το φοιτητή...

Αναγνωρίζουμε την ανάγκη για μια εκ βάθρων αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών στην κατεύθυνση της ενίσχυσης του ενιαίου χαρακτήρα του πτυχίου και της μείωσης των μαθημάτων και –κυρίως- των ωρών διδασκαλίας. Ωστόσο, θεωρούμε ότι η προτεινόμενη αναθεώρηση είναι συνολικά αρνητική και ταυτόχρονα πρόχειρα διαμορφωμένη

Κατ' αρχάς, προτείνει την αφαίρεση μαθημάτων βασικής γνώσης του αντικειμένου του **επιστήμονα** πολιτικού μηχανικού, από τα δυο πρώτα έτη φοίτησης. Μαθήματα που του παρέχουν ένα βασικό επιστημονικό-θεωρητικό υπόβαθρο. Συγκεκριμένα, προτείνει την κατάργηση του μαθήματος της Χημείας, που περιέχει τη διδασκαλία κεφαλαίων χημείας νερού και σκυροδέματος. Την σύμπτυξη των Μηχανικών, από τέσσερις σε τρεις, με αποτέλεσμα την αύξηση του βαθμού δυσκολίας και την ταυτόχρονη ελλιπή κατανόηση του αντικειμένου του συγκεκριμένου κύκλου μαθημάτων.

Προτείνει ακόμα μείωση των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων Ανάλυση I&II, Γρ.Άλγεβρα, στην ύλη των οποίων περιέχονται βασικές μαθηματικές γνώσεις απαραίτητες για την κατανόηση του αντικειμένου μαθημάτων που διδάσκονται σε επόμενα εξάμηνα (Στατική, Εδαφομηχανική, Μηχανική Ρευστών κτλ.). Την συμπίεση της ύλης στο μάθημα Προβολική κ Παραστατική Γεωμετρία με εισαγωγή στην ύλη της στερεομετρίας χωρίς αύξηση των ωρών διδασκαλίας, με εμφανή ορίζοντα την αποβολή από την ύλη της προβολικής γεωμετρίας (το μάθημα μετονομάζεται σε Παραστατική Γεωμετρία). Προτείνεται ακόμα μεταφορά της Πολεοδομίας σε μάθημα κατ' επιλογή υποχρεωτικό, απαξιώνοντας με αυτό τον τρόπο μια ολόκληρη πτυχή του αντικειμένου του πολιτικού μηχανικού.

Σε πολλές περιπτώσεις η πρόταση της επιτροπής περιέχει αλλαγές σε τίτλους μαθημάτων χωρίς ταυτόχρονα να αναφέρει τυχόν αλλαγές στην διάταξη της ύλης. Επιχειρεί έτσι να περιορίσει το πεδίο διδασκαλίας σε μια κατεύθυνση εξειδίκευσής τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το μάθημα Περιβαλλοντική Τεχνολογία 5^{ου} εξαμήνου που μετονομάζεται σε Αντιρρυπαντική Τεχνολογία.

Σε επίπεδο κατευθύνσεων (4^ο και 5^ο έτος) η επιτροπή κινείται σε αντίθετη κατεύθυνση από τις αρχικές εξαγγελίες της: ουσιαστικά δεν μειώνει ούτε τον αριθμό των μαθημάτων ούτε τις ώρες διδασκαλίας, διατηρεί τα στεγανά μεταξύ των κατευθύνσεων και τον κατακερματισμό του προγράμματος σπουδών σε μεγάλο πλήθος υπερεξειδικευμένων μαθημάτων.

Αυτό που μπορούμε να πούμε με μια σχετική σιγουριά είναι ότι τελικά το προτεινόμενο νέο πρόγραμμα σπουδών δεν λύνει τα πάγια προβλήματα τα οποία κλήθηκε να αντιμετωπίσει η επιτροπή. Οι αλληλοεπικαλύψεις της ύλης διατηρούνται, τα βασικά μαθήματα των δυο πρώτων ετών περιορίζονται και σε αριθμό και σε εύρος ύλης, παρ'ότι είναι αυτά που διαμορφώνουν το βασικό υπόβαθρο του Πολιτικού Μηχανικού. Αντίθετα, τα μαθήματα των κατευθύνσεων δεν ακολουθούν την ίδια κίνηση. Κάπου μάλιστα αυξάνονται και εξειδικεύονται ακόμα περισσότερο.

Εν τέλει, οι αλλαγές του προγράμματος σπουδών γίνονται σε μια περίοδο έντονης συζήτησης για την παιδεία. Το προσχέδιο του προεδρικού διατάγματος που εξισώνει τα επαγγελματικά

δικαιώματα πολιτικών μηχανικών ΑΕΙ και ΤΕΙ, χωρίς να αυξάνεται όμως παράλληλα η προσφερόμενη γνώση στα ΤΕΙ, η προσπάθεια εισαγωγής των 2 κύκλων σπουδών και το ήδη ψηφισθέν νομοσχέδιο για τις πιστωτικές μονάδες δείχνουν καθαρά τις κατευθύνσεις στις οποίες προσανατολίζουν την κουβέντα κυβέρνηση και Ε.Ε. Η πρόταση αυτή για το πρόγραμμα σπουδών, με κυρίαρχο χαρακτηριστικό την αφαίρεση ή υποβάθμιση βασικών μαθημάτων υποβάθρου και την παράλληλη προσθήκη πιο εξειδικευμένων, έρχεται να επικυρώσει τις κατευθύνσεις αυτές και να επιφέρει ένα ισχυρότατο πλήγμα στο γενικό κι ενιαίο χαρακτήρα του πτυχίου μας.

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΑΣ

Είναι σαφές ότι το πρόγραμμα σπουδών στη σχολή μας χρειάζεται μία σοβαρή δομική αναδιάρθρωση και κανείς δε μπορεί να αμφισβητήσει αυτήν την αναγκαιότητα. Το ζήτημα που προκύπτει ωστόσο είναι προς ποια κατεύθυνση πρέπει να κινηθεί μια τέτοια αναδιάρθρωση.

Εμείς, ως ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, αντιλαμβανόμαστε:

α) τον κοινωνικό ρόλο του Πολιτικού Μηχανικού ως επιστήμονα και όχι απλά τεχνοκράτη, επιφορτισμένου να διαμορφώνει το περιβάλλον, οικιστικό ή μη, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζει αφενός τη μη διατάραξή του και αφετέρου την ομαλή, ποιοτική και ασφαλή διαβίωση των μελών της κοινωνίας σε αυτό.

β) ότι το πτυχίο του Πολιτικού Μηχανικού πρέπει να είναι ενιαίο και γενικό. Κατά τέτοιο τρόπο ώστε αυτός να κατέχει το απαιτούμενο υπόβαθρο γνώσεων σε όλο το εύρος του αντικειμένου του προκειμένου, αφενός να μπορεί να αντεπεξέλθει στις ανάγκες του επαγγέλματος γνωστικά, έχοντας πλήρη επαγγελματικά δικαιώματα, και αφετέρου να μπορεί να παράγει νέα γνώση με την έρευνα, σύμφωνα πάντα με τις κοινωνικές ανάγκες. Χρειάζονται μαθήματα που να του δίνουν τη δυνατότητα να αποκωδικοποιεί την πραγματικότητα. Συγκεκριμένα, τα θεωρητικά μαθήματα να μη διέπονται από τεχνοκρατισμό, αλλά να δίνουν πρόσβαση σε όλες τις προσεγγίσεις του αντικειμένου

Ως εκ τούτου θεωρούμε ότι το πρόγραμμα σπουδών της σχολής των Πολιτικών Μηχανικών χρήζει αλλαγών προς την εξής κατεύθυνση:

1. Μείωση του αριθμού των μαθημάτων και των συνολικών ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο έτσι ώστε το διαμορφωθεί ένα συμπαγές πρόγραμμα σπουδών χωρίς αλληλεπικαλύψεις μαθημάτων. Κατάργηση των ή σύμπτυξη των αλληλοεπικαλυπτόμενων π.χ. Fortran I&II.
2. Ενδυνάμωση της διδασκαλίας των μαθημάτων που διαμορφώνουν το επιστημονικό υπόβαθρο του Πολιτικού Μηχανικού – Μαθηματικά, Φυσική, Μηχανικές, Στατικές
3. Αναδιάταξη των μαθημάτων Μηχανικής και Στατικής με γνώμονα αφενός τη μεταξύ τους σύνδεση και αφετέρου τη σύνδεσή τους με την πρακτική εφαρμογή. Να περιοριστεί η ασκησεολογία και να δοθεί ιδιαίτερο βάρος στην αντίληψη της φυσικής σημασίας αυτών που διδασκόμαστε (φορείς-καταπόνηση φορέων-ροπές κλπ).
4. Εισαγωγή ουσιαστικών και μη υποχρεωτικών εργαστηρίων σε μαθήματα που θα έπρεπε να υπάρχει αυτό. Η σύνδεση της θεωρίας με την πρακτική και την θέαση των φαινομένων στην πραγματικότητα είναι ουσιώδης. Δεν μπορούμε να τα αντιλαμβανόμαστε όλα μέσω τύπων. Περιορισμός των κατ' επιλογήν μαθημάτων και γνωστική σύνδεση μεταξύ τους.
5. Περιορισμός του αριθμού των ΚΕΥ, κυρίως στις κατευθύνσεις, και γνωστική σύνδεση μεταξύ τους. Σήμερα ο φοιτητής καλείται να διαλέξει από ένα μεγάλο αριθμό υπερεξειδικευμένων μαθημάτων τα οποία προσπαθούν να καλύψουν ένα ευρύ φάσμα γνώσης χωρίς όμως να υπάρχει γνωστική συνάφεια μεταξύ τους, με αποτέλεσμα τη μη εις βάθος κατανόηση του εκάστοτε αντικειμένου.
6. Ενίσχυση του μαθήματος της Πολεοδομίας δεδομένου ότι ο Πολιτικός Μηχανικός οφείλει να γνωρίζει πώς αυτό που δομεί συναρτῆσει του υπόλοιπου δικτύου δομικών έργων επηρεάζει συνολικά το περιβάλλον, δομημένο ή αδόμητο.
7. Διαμόρφωση ενός νέου σειριακού κύκλου μαθημάτων Οικονομίας, απλωμένου σε δύο-τρία εξάμηνα. Μαθήματα συνδεόμενα μεταξύ τους με λογική σειρά (εισαγωγή-έννοιες-αναλυτικά εργαλεία-θεωρίες-εφαρμογή), με βασικό κριτήριο την ευρύτερη παρουσίαση όλων των θεωρητικών προσεγγίσεων με κριτική διάθεση και όχι απλά ασκησεολογική παρουσίαση της νεοκλασικής, επικρατούσας σήμερα, θεωρίας ως μοναδικής αλήθειας.

8. Εισαγωγή μαθημάτων ανάπτυξης της κοινωνικής ευθύνης του μηχανικού σχετικά με την ασφάλεια τεχνικών έργων και τις συνθήκες εργασίας στα εργοτάξια.
9. Ενίσχυση και ενιαιοποίηση των περιβαλλοντικών μαθημάτων με αναδιάταξή τους. Τα περιβαλλοντικά μαθήματα θα πρέπει να δίνουν τη συνείδηση της περιβαλλοντικής καταστροφής, των επιπτώσεων των κατασκευών στο περιβάλλον, να παρέχουν τρόπους βέλτιστης ένταξης των κατασκευών σε αυτό και να αναπτύσσουν την οικολογική συνείδηση στο Μηχανικό. Δημιουργία ενός συμπαγούς και σειριακού κύκλου μαθημάτων με λογική συνέχεια: εισαγωγή-εννοιες-μορφές ρύπανσης-αστικό περιβάλλον-τρόποι αντιμετώπισης-μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων-τεχνολογία.
10. Άρση των στεγανών μεταξύ των κατευθύνσεων και του κατακερματισμού του προγράμματος σπουδών με: α) ενίσχυση των μαθημάτων κορμού οι φοιτητές να διδάσκονται στο μέγιστο δυνατό βαθμό κοινά πράγματα ανεξαρτήτως κατεύθυνσης. Δημιουργία ευρύτερης κοινής γνωστικής βάσης και στο 4^ο-5^ο έτος, β) περιορισμός των κατ' επιλογήν μαθημάτων, γ) περιορισμός ή και κατάργηση του υπερβολικά μεγάλου αριθμού μαθημάτων υπερεξειδίκευσης.
11. Εισαγωγή διδασκαλίας αρχών σχεδίασης σε Η/Υ στο μάθημα της οικοδομικής του 2^{ου} εξαμήνου.
12. Θέσπιση μη υποχρεωτικών απαλλακτικών εργασιών εξαμήνου όπου αυτό είναι δυνατόν. Να δίνεται η δυνατότητα επιλογής μεταξύ εργασίας και γραπτής εξέτασης.

Πιστεύουμε ότι με τις παραπάνω αλλαγές που προτείνουμε ως ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ, μπορεί να δομηθεί ένα συμπαγές πρόγραμμα σπουδών με νοηματική και γνωστική ενότητα. Ένα πρόγραμμα σπουδών που θα καλύπτει όλο το εύρος του γνωστικού αντικείμενου του Πολιτικού Μηχανικού, περιφρουρώντας ταυτόχρονα τον ενιαίο και αδιάσπαστο χαρακτήρα του πτυχίου μας. Θα τοποθετεί τον Πολιτικό Μηχανικό μέσα στον κοινωνικό σχηματισμό αναδεικνύοντας την κοινωνική και οικολογική ευθύνη του.

Θεωρούμε πως η αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών είναι υπόθεση όλων των φοιτητών, γενικότερα όλης της ακαδημαϊκής κοινότητας της σχολής και όχι ενός σκόπιμα επιλεγμένου τμήματός της. Καλούμε την γενική συνέλευση τμήματος να αποσύρει την πρόταση αναθεώρησης και να ξεκινήσει εκ νέου συζήτηση από μηδενική βάση, με την συμμετοχή όλων των φορέων της σχολής. Κρίνουμε απαραίτητο η επιτροπή προπτυχιακών σπουδών να σεβαστεί τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης του φοιτητικού συλλόγου. Καλούμε όλους τους φοιτητές να συμμετέχουν στην συζήτηση που αφορά όλους μας επιτακτικά.

